

תת"ע 25426/08 - מ.י. ענף תנועה ת"א נגד דימיטרי שחלביץ

בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב - יפו

12 ספטמבר 2014

תת"ע 25426-08 מ.י. ענף תנועה ת"א נ' שחלביץ

בפני כב' השופטת דלית ורד

מאשימה מ.י. ענף תנועה ת"א

נגד

נאשם דימיטרי שחלביץ

החלטה

בפני בקשה לפסיקת הוצאות ושכר טרחת עו"ד בהתבסס על הוראת סעיף 80(א) לחוק העונשין תשל"ז-1977 (להלן- חוק העונשין).

כתב האישום ייחס לנאשם עבירה של נהיגה בשכרות בריכוז של 580 מיקרוגרם אלכוהול בליטר אויר נשוף. בהתנהגותו של הנאשם ניכרו סממני שכרות בולטים. הנאשם כשל במבחני העמידה וההליכה על הקו, התנדנד, ואף נזקק לתמיכה לצורך עמידה יציבה.

כיום אין עוד חולק כי בעת נהיגתו היה הנאשם שיכור ברמה גבוהה.

במענה לכתב האישום, הודתה ההגנה בשכרותו של הנאשם, אך בעת שמיעת הראיות חזרה בה מהודאתה זו. עתה חלקה ההגנה על רכיב השכרות, ואף עמדה על כך שטכנאי מעבדת מכשור ואכיפה במשטרת ישראל יוזמן לחקירה נגדית, נוכח כפירתה בתקינות מכשיר הנשיפה בו בוצעה המדידה.

עוד טענה ההגנה כי הנאשם לא התכוון לנהוג בשכרות, ולא נהג ברכב מיוזמתו, אלא נדרש ידי שוטר סויר להוציא ממתחם תחנת דלק את הרכב המושכר שהיה בחזקתו אותה עת.

בהכרעת הדין ראיתי לנכון להרשיע את הנאשם בעבירה שיוחסה לו בכתב האישום. מצאתי כי הנאשם לא הסתפק בהוצאת הרכב מתחנת הדלק, אלא המשיך בנסיעה לעבר ביתו בפתח תקווה, ונעצר לאחר שנסע כברת דרך.

בנוסף, סברתי כי מלכתחילה משהחנה הנאשם בשעות הלילה את הרכב בתחנת דלק, היה עליו לצפות כי בשעות הבוקר, יאלץ לפנות את הרכב ממתחם התחנה. חרף זאת, צרך הנאשם כמות נכבדה של אלכוהול בשעות הלילה, והותיר את הרכב בתחנת הדלק. לאחר שפרטי הנאשם אותרו באמצעות חברת השכרת הרכב, הוא זומן למקום, והוציא את הרכב מהתחנה סמוך לשעה 07:45 בבוקר.

כבוד בית המשפט המחוזי מצא לנכון לזכות את הנאשם מחמת הספק (עפ"ת- ת"א, 14-01-39539).

הנימוק המרכזי להכרעה זו היה העובדה ששוטר הסיור לא מסר את עדותו במהלך שמיעת הראיות.

עמוד 1

בית המשפט המחוזי ציין כי שוטר הסיור הינו עד מרכזי וחשוב, ואף שקל להחזיר את התיק לדיון בפניי לשמיעת עדותו, אך בסופו של יום, היות ומדובר בתיק שאינו "צעיר לימים", נמנע מכך.

בבקשה נטען כי נוכח הכרעתו של בית המשפט המחוזי, יש להגיע למסקנה כי לא היה יסוד להגשת כתב האישום, ולחילופין כי לא היה מקום לניהול הליך שמיעת הראיות.

בא כוח הנאשם הוסיף במהלך הדיון בבקשה, כי לו הייתה נשמעת עדותו של שוטר הסיור, הייתה מתקבלת טענתו של הנאשם כי לא נהג ברכב מרצונו החופשי, אלא ציית להוראות שוטר.

באת כוח המאשימה התנגדה לבקשה. לטענתה, עם הגשת כתב האישום הייתה מונחת בפניי התביעה תשתית ראייתית שהיה כדי להביא באופן סביר להרשעתו של הנאשם. זיכוי של הנאשם אך מחמת הספק, מלמד כי אין מקום לטענה כי לא היה יסוד להגשת כתב האישום כנגדו.

באת כוח המאשימה הוסיפה כי במהלך ניהול ההוכחות התייצב שוטר הסיור למתן עדות, אך הנאשם ובא כוחו לא התייצבו לאותו דיון.

עוד נטען כי במקרה דנן לא התקיימו נסיבות המצדיקות פסיקת הוצאות לפי שיקול דעתו של בית המשפט.

סעיף 80(א) לחוק העונשין קובע כלהלן:

80(א).משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד להאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה שממנה זוכה...בסכום שייראה לבית המשפט...

כפי שעולה מלשון החוק, ניתן לפסוק הוצאות על פי הוראת סעיף 80 (א) לחוק העונשין על פי אחת מהעילות מהבאות:

1.לא היה יסוד לאשמה.

2.קיימות נסיבות אחרות המצדיקות פיצוי.

לעניין העילה הראשונה לפסיקת הוצאות- "לא היה יסוד לאשמה" :

באשר לעילה זו נפסק כי "... החלופה לפיה "לא היה יסוד לאשמה" היא מתוחמת צרה ודווקנית ביותר, ותחולתה מוגבלת רק לאותם מקרים מיוחדים שבהם העמדת הנאשם לדיון לקתה באי-סבירות בולטת... לפיכך, התערבותו של בית משפט-זה בשיקול הדעת של רשויות התביעה בעניין זה, תהיה מצומצמת ונדירה ביותר"(רע"פ 6402/12 עאדל אלוחידי נ' מדינת ישראל).

לעניין זה, ראה גם, ע"פ 1442/12 פלוני.נ. מדינת ישראל, בית המשפט העליון פסק כי העילה הראשונה לפסיקת פיצויים לא מתקיימת מהטעם שהמערער הורשע בבית המשפט המחוזי וזוכה בבית המשפט העליון מחמת הספק בלבד, וכי נסיבות אלה מדברות בעד עצמן.

תחילה יש לומר כי טענתו של הנאשם כי נדרש על ידי שוטר סיור לפנות את הרכב מתחנת הדלק, הועלתה לראשונה בבית המשפט. הנאשם לא העלה טענה זו במועד האירוע או בעת השימוע שנערך על ידי קצין משטרה.

הנאשם עצמו העיד כי בשעות הלילה בילה בחברת חברו, וכי היה במחיצת חברו בעת שנדרש בשעות הבוקר להגיע לרכב. לפיכך, אף אם נדרש הנאשם, כמי שהיה ממונה על הרכב אותה עת, לפנות את הרכב מתחנת הדלק, לא הייתה כל מניעה כי פינויו של הרכב מהתחנה ייעשה על ידי חברו או על ידי אדם אחר.

על כך יש להוסיף כי הנאשם לא הסתפק בהוצאת הרכב ממתחם התחנה. לגרסתו, עם צאתו מתחנת הדלק, התכוון לבצע פניית פרסה, על מנת לאסוף את חברו. הנאשם ידע כי הוא שיכור. בנסיבות אלה, היה באפשרותו להוציא את הרכב מהתחנה, לעצור בצד ולהזעיק את חברו לבוא למקום. לא היה כל צורך או הכרח כי הנאשם ינהג ברכב על מנת לאסוף את חברו.

יובהר כי טענתו של בא כוח הנאשם כי לו היה שוטר הסיור מעיד בפני בית המשפט, היה הנאשם מזוכה מכל וכל מהעבירה שיוחסה לו בכתב האישום, לא רק שהינה בגדר טענה היפותטית, אלא שהיא עומדת בניגוד להכרעתו של בית המשפט המחוזי כי הזיכוי הינו מחמת הספק בלבד.

העילה השנייה לפסיקת הוצאות- "נסיבות אחרות המצדיקות זאת"

באשר לעילה זו נפסק כי: "הנחת-המוצא היא זו, שזיכוי של אדם בדין - אך באשר זיכוי הוא - אין די בו כדי להקים עילה לשיפוי ולפיצוי מן המדינה...זיכוי הוא תנאי הכרחי אך אין הוא תנאי מספיק. חייבות שתתקיימנה, נוסף על זיכוי, "נסיבות אחרות המצדיקות" שיפוי ופיצוי - או אחד מן השניים - ורק אם ימצא לו לבית-המשפט כי נתקיימו נסיבות מעין-אלו רק-אז רשאי הוא לפסוק שיפוי ופיצוי או אחד מאלה. לשון אחר, חייב שיימצא דבר-מה נוסף לזיכוי, ולא אך דבר-מה על דרך הסתם, אלא דבר-מה המורה אותנו כי מוצדק לפסוק לנאשם שזוכה שיפוי או פיצוי" (ע"פ 4466/98 ראמי דבש נ' מדינת ישראל) (להלן- עניין דבש).

בדונו בעילה זו על בית המשפט לאזן בין השיקולים השונים הניצבים בפניו. מחד, הגנה על זכויות הנאשם והצורך בפיצוי בגין הפגיעה שנגרמה לו עקב ניהול ההליך המשפטי, ומאידך האינטרס הציבורי בהעמדת עבריינים לדין, בלא הרתעת יתר של התביעה (ע"פ 700/00 טוויל נ' מדינת ישראל) (להלן-עניין טוויל).

הפסיקה חזרה וקבעה כי ביחס לעילה של "נסיבות אחרות" הותר המחוקק עמימות מכוונת, זאת על מנת להקנות לבית המשפט הדין בבקשה שיקול דעת רחב. עם זאת, עמימות זו הופגה מעט על ידי שיקולים שונים שהותוו בפסיקה, אשר בעניין דבש חולקו לשלושה סוגי נסיבות: נסיבות שעניינן הליכי המשפט בכללם, אופי זיכוי הנאשם, ונסיבות אישיות

של הנאשם החיצוניות להליך המשפטי (ראה, **רע"פ 4121/09 עו"ד רותם שגיא נ' מדינת ישראל**) להלן-ענין רותם **שגיא**).

באשר להליכי המשפט בכללם - להגנה חלק נכבד בהתמשכות ההליכים בתיק זה, וזאת החל מהעובדה שהנאשם לא התייצב ונשפט בהעדרו, בקשות דחייה שהוגשו מטעם ההגנה, וכלה באי התייצבותו של בא כוח הנאשם לדיון ההוכחות שנקבע ליום 12.12.2011, בעוד הנאשם התייצב לדיון ועתר לדחיית הדיון לצורך ייצוגו על ידי עו"ד. יובהר כי לאותו דיון התייצבו שוטר הסיוור ואף טכנאי מעבדת מכשור ואכיפה.

בדיון ההוכחות שנערך ביום 26.2.13 התבקשה דחיית מועד שמיעת פרשת ההגנה, וההגנה חזרה על בקשה זו אף בדיון ההוכחות שנערך ביום 20.5.13, אלא שבקשה זו לא נענתה בשנית.

יוטעם כי כפירתה של ההגנה בשכרותו של הנאשם הביאה להתארכות ההליכים שלא לצורך, וכך אף דרישתה לזימונו של טכנאי מעבדת מכשור ואכיפה.

עוד יצוין כי ההגנה הציגה שתי גרסאות סותרות על מנת להסביר מדוע המשיך הנאשם ונהג לאחר שהוציא את הרכב ממתחם מתחנת הדלק, כפי שפורט בעמוד 3 של הכרעת הדיון.

במהלך האירוע בעת תחקורו כחשוד, טען הנאשם כי בעת שהרכב נעצר היה בדרכו לפתח תקווה, ולא אמר דבר וחצי דבר אודות כך שכוונתו הייתה אך לבצע פניית פרסה על מנת לאסוף את חברו. גרסתו הראשונית אומצה על ידי, והיא אף השתלבה עם מיקום עצירת הרכב, היינו לאחר שהנאשם החל בנסיעה לכיוון מזרח.

התנהגות הנאשם הינה שיקול רלוונטי לעניין הבקשה לפסיקת פיצויים. מי שמבקש להקים לעצמו זכות לפיצוי צריך להראות כי התנהגותו שלו לא גרמה למצב שנקלע אליו בחקירתו או במשפטו ולא תרמה לכך (ראה, **בעניין טוויל**). במקרה דנן, הנאשם אחראי במידה רבה למצב שנקלע אליו, כשצרך כמות נכבדה של אלכוהול בשעות הלילה, והותיר את הרכב בתחנת דלק אף בשעות הבוקר בהן פועלת התחנה, בעוד שצפוי היה כי יידרש לפנות את הרכב.

הנאשם ביקש למזער את אחריותו להשתלשלות העניינים שהביאה בסופו של דבר לנהיגתו ברכב, והכחיש כי מלכתחילה החנה את הרכב בתחנת דלק, אך עדותו זו לא עוררה אימון.

באשר לטיב הזיכוי - כאמור הנאשם זוכה מחמת הספק, ועובדה זו משמשת שיקול כנגד מתן פיצוי. (ראה, **בעניין רותם שגיא**, את דעתו של כבוד השופט רובינשטיין).

באשר לנסיבות אישיות של הנאשם- אלה לא פורטו בפניי, ולא נטען כי לנאשם נסיבות מיוחדות המצדיקות התחשבות מיוחדת.

אשר על כן, אני דוחה את הבקשה.

המזכירות תשלח העתק ההחלטה לבאי כוח הצדדים.

ניתנה היום, 12 ספטמבר 2014, בהעדר הצדדים.